

Pintures actives de Margarida Andreu

A Montserrat Gustà aquest mes de juny la galeria Ciento, de Barcelona, exposa l'últim treball pictòric de Margarida Andreu, una artista que compta amb un important bagatge d'exposicions, que ha anat presentant des de principis dels vuitanta. Aquesta mostra, però, té una significació especial en la mesura que consolida l'entrada —i l'acceptació— de la seva obra en els circuits comercials de l'art. Una entrada que té com a precedents immediats les col·lectives *Confluències i Seis a Espais* - Centre d'Art Contemporani de Girona i a la galeria Alfonso Alcolea, de Barcelona, respectivament. D'altra banda, la presentació d'una mostra individual de l'obra de Margarida Andreu s'adiu amb la línia de promoció i difusió de noves propostes plàstiques que la galeria Ciento ha seguit d'ençà de la seva obertura l'any 1974.

L'art sempre efímer

L'activitat plàstica d'aquesta artista nascuda a Barcelona el 1953 s'inicia amb la participació a la col·lectiva *Viatges*, presentada a la Fundació Miró l'any 1982. Seguint una evolució que és comuna a la majoria d'artistes joves, Margarida Andreu concorre a certàmens que, com el premi de dibuix Joan Miró, el Saló de Tardor o la Biennal de Pintura Jove, esdevenen plataformes de promoció

de nous valors artístics.

En aquests primers anys de la carrera de Margarida Andreu, la mateixa naturalesa efímera de les obres, que la manté al marge dels canals comercials, la porta a participar en experiències d'art alternatiu com *Pell de terra*, una intervenció que formava part de l'*Homenatge a Marcel Duchamp*, organitzat, el 1984, per l'Espai B5/125 del departament d'Art de la Universitat Autònoma de Barcelona.

Un atzar controlat o conduït

L'obra de Margarida Andreu ha anat variant i adoptant noves formes de presentació, però, a propòsit del caràcter efímer del seu art, ella mateixa explica fins a quin punt li segueix interessant aquesta propietat de l'expressió plàstica: "La meua línia de conducta no ha variat: és exactament la mateixa de quan vaig fer aquelles obres", diu.

Blau i vermell, Doble groc o Taca vermella, títols d'algunes de les obres de l'exposició, denoten l'interès que Margarida Andreu té pel color i les seves possibilitats plàstiques. El paper de seda, un altre component essencial d'aquestes pintures, és un suport fràgil que proporciona determinades qualitats a l'obra (transparència, absorció, vaporositat,...) i canvia la idea del suport rígid i inamovible per la d'un element susceptible de ser manipulada.

'Doble groc', obra sobre paper que explora les possibilitats de transparència i vaporositat

Margarida Andreu pinta des de fa temps utilitzant uns materials —pigments, tints i esmalts sobre paper fi— que li permeten una elaboració on intervé l'atzar controlat o bé, per dir-ho amb les seves pròpies paraules, un "atzar conduït" que combina la planificació prèvia amb l'evolució posterior i imprevisible dels pigments.

La pintura *Variable-metil* és especialment eloqüent perquè sintetitza la idea de mutabilitat de les obres d'aquesta autora i l'ús del blau metilè que, en aquest cas, ha regit la composició. Altres obres deixen veure la incorporació de nous recursos com l'ús de la pintura de plata, o les superposicions de papers, una innovació que serveix a Margarida Andreu per

explotar les possibilitats d'incògnita i suggestió de les superfícies velades.

Moltes de les obres exposades a la galeria Ciento pertanyen a sèries o treballs sobre un mateix tema, ja sigui cromàtic o intencional, que pot convertir-se quasi en una obsessió per a l'artista. Algunes parelles de pintures de tons i dimensions similars formen part d'a-

questes sèries.

Sovint s'ha ressaltat la sensibilitat de l'obra de Margarida Andreu: els colors tènues escampats sobre el paper en taques o pinzellades han fet que la seva pintura hagi estat qualificada de suau, subtil i, fins i tot, de poètica. A poc a poc, però, i sense que s'hagi produït cap canvi brusca, aquesta concepció ha anat canviant amb la incorporació d'un traç de color més viu (vermell, sobretot) que deixa l'empremta del gest damunt les bases més tènues. A Margarida Andreu li agrada definir aquestes obres com a "pintures actives"

Margarida Andreu. Galeria Ciento. Consell de Cent, 347. Barcelona. Fins al 30 de juny.

Torres Monzó, mirall de diversos paisatges

H Miquel Alzueta i ha artistes que són el mirall d'un sol paisatge. Els seus ulls, la seva vida i el seu treball ens retornen sempre una mateixa concepció de la realitat, deformada o realista, segons els casos, en un intent de donar coherència a la seva trajectòria. D'altres són mirall de diversos paisatges. Són com instruments en moviment que recreen l'evolució de les coses i les formes, dels conceptes i els valors, segons aquests amb el temps es modifiquen. Torres Monzó, escultor gironí nascut l'any 1922, és un bon exemple d'aquesta segona mena d'artistes, d'aquells que quan veus una antològica comprens el canvi dels temps i la profunda atenció del creador del món que l'envolta.

Un 'outsider' que accepta el seu destí

Torres Monzó és avui un artista encara poc conegut i reconegut. La seva vida a Girona l'ha fet un *outsider* només introduït en el cercle dels entesos, lluny de la popularitat i la fama, però això, com a home de mena tranquil ho ha acceptat amb la certesa del destí, i només alguns períodes de dubte que ratllaven la desesperació li van fer abandonar una mica la seva tasca creativa. Si avui analitzem la seva obra global hi trobem una llarga i sinuosa varietat de períodes divisibles en dos grans blocs.

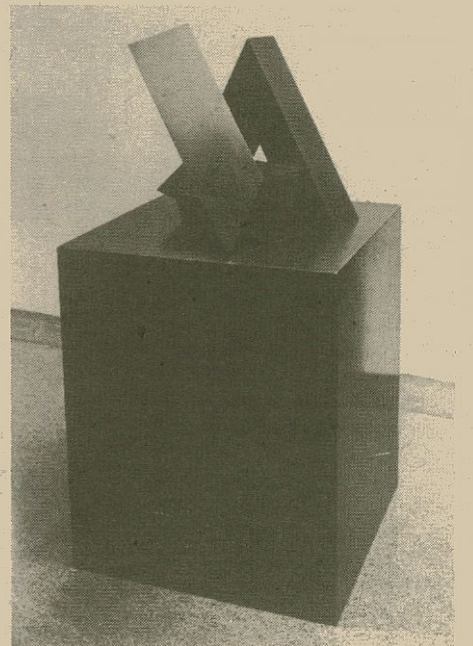
El primer ens mostra un escultor de formació clàssica que lluita constantment amb ell mateix per trobar-se identificat amb els volums durs i les formes indefinides que li surten de les mans. El seu aprenentatge a l'estudi de Clarà li va fer agafar una passió per l'obra personal i

els treballs de les primeres dècades d'activitat creativa en són un exemple. Homes i dones en situacions normals, treballant, caminant, asseguts, pensatius, lluny dels estereotips de l'època i amb formes avantgardistes que recorden Manolo, Giacometti, Henry Moore o Brancusi —molts d'ells desconeguts encara per l'artista quan creava les seves peces amb paral·lel a les de les grans avantguardes d'aquest segle—, amb un tractament expressionista on l'erosió dels materials realça encara més la vida interna que l'autor els dona. Peces fetes en una direcció que el conduïa cap a l'abstracció i que ocupen aproximadament dels anys 40 als 70. Aquesta, per mi, és la gran època de Torres Monzó i potser la més desconeguda. En aquells anys va guanyar premis nacionals i internacionals, però el xoc constant amb la societat que l'envoltava l'obligaven a tancar-se i a no descoratjar-se per un èxit i un reconeixement que semblava no arribar mai. La *Pagesa*, la *Figura asseguda*, la *Maternitat*, el *Picapedrer*, el món dels toros, la *Verge*, són peces d'una expressivitat brutal i alhora d'un silenci trist i malaltís. Totes elles semblen observadors quietos, d'un món del qual desconfien i abdiquen. Aquests són els primers paisatges.

Dos mons en contradicció

Diferent és el món que va fer propi a partir d'aquells anys: incursions en el pop i en el neodadaisme —com els torsos o els objectes quotidians incorporats a l'escultura—, l'entrada en l'abstracció geomètrica i en l'escultura conceptuals, ens mostren els nous paisatges de Torres Monzó. El seu avantguardisme el porta a experimentar

'Black hole' (1981) i 'Maternitat' (1956), dues obres que sorgeixen d'una mateixa inspiració a pesar de les aparençes

bé infinitos—, el primer és més pur i directe i el segon més cerebral i especulatiu. Aviat se li farà una gran exposició retrospectiva on podrà triar, entre tots els possibles, el Torres Monzó que més el convenci. Ell, assegut al seu estudi, continua mirant-se les coses amb els ulls joves i les mans àgils. Els seus personatges avui són volums, i la dèbil tergiversació dels seus dits en el primer període és ara la sobredimensió de les coses, l'exageració i la ironia. La geometria interna de les seves primeres figures és avui més nítida, més contundent, però clarament fruit de la mateixa mà. Torres Monzó és un home reflexiu que analitza cada peça plenament i que no es permet cap joc per molt que a un espectador profà li ho pugui semblar. Una obra plena de passió en cada gest, cada espai, cada buit i cada silenci.

Pocs artistes han creat tant i tan divers en la seva vida. La seva llarga evolució, encara activa, ens pot donar noves sorpreses. Els paisatges canviant de la història ens poden retornar manipulats per la creativitat de Torres Monzó amb nous miralls i noves imatges. De les primeres peces fins avui han passat molts anys i moltes coses; elles en són un fidel reflex.

FUNDACIÓ CAIXA DE PENSIONS

IX Saló de los 16

del 2 de juny al 9 de juliol

Carlos Alcolea	Eugenio Granell
Frederic Amat	Hernández Pijuan
Darío Basso	Juan Hidalgo
Joan Brossa	Pello Irazu
Victoria Civera	Mitsuo Miura
Jordi Colomer	Francisco Peinado
Nacho Criado	Pedro G. Romero
Carlos Franco	Soledad Sevilla

CENTRE CULTURAL de la FUNDACIÓ CAIXA de PENSIONS
Passeig de Sant Joan, 108. Tel.: 258 89 07. Barcelona

Feiners d'11 a 14 i de 16 a 20 h.
Diumenges i festius de 10 a 15 h.
Dilluns tancat. Dissabtes entrada gratuïta.

Servei d'Informació de la Fundació Caixa de Pensions. Tel.: 317 57 57